Dosar nr.2ac-116/24 judecătoria Orhei, sediul Central, judecător A. Romandaş

D E C I Z I E

11 septembrie 2025
mun.Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord

În componenţa:
Preşedintele şedinţei Stanislav Grosu
Judecătorii Alina Ţihonschi şi Radu Holban
Grefier Natalia Pasat

examinând în şedinţă publică apelul declarat de SRL „Excaviaz-Com" împotriva hotărârii judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 ianuarie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Adna-Plus" către SRL „Excaviaz-Com" cu privire la încasarea datoriei, penalităţii şi cheltuielilor de judecată,-

c o n s t a t ă :

Pretenţiile reclamantei:

1. La 19 iulie 2023, SRL „Adna-Plus", în persoana reprezentantului, avocat Cocoş Mariana, a formulat cerere de chemare în judecată către SRL „Excaviaz-Com" cu privire la încasarea datoriei, penalităţii şi cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acţiunii, reclamanta a indicat că, la data de 03 iunie 2021, între SRL „Adna-Plus", în calitate de vânzătorşi SRL „Excaviaz-Com", în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare în rate nr.*****, având ca obiect comercializarea produselor petroliere.
3. Ulterior, reclamanta menţionează că, SRL „Adna-Plus" a livrat către SRL „Excaviaz-Com" produse petroliere (motorină), conform facturii fiscale nr.*****din *****, în sumă de 79.000,00 lei. La această sumă, a anexat actul de verificare a decontărilor dintre părţi, care demonstrează că mărfurile recepţionate nu au fost achitate.
4. De asemenea, reclamanta subliniază că, pârâta a încălcat prevederile pct.5.3 din contract, care stipulează că „în cazul în care cumpărătorul încalcă termenele de achitare stabilite prin prezentul contract, vânzătorul are dreptul să-i impună cumpărătorului o penalitate în mărime de 0,2% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere a plăţii".
5. În acest context, susţine că, potrivit prevederilor art. art.947–949 Cod Civil şi în baza pct.5.3 din contract, pârâta SRL „Excaviaz-Com" a acumulat, în perioada 28.10.2021 – 17.07.2023, o penalitate în sumă de 99.224,00 lei.
6. Totodată, reclamanta explică că, la datele de 10.10.2022, 27.10.2022, 10.11.2022 şi 13.03.2023, către partea pârâtă au fost expediate reclamaţii privind suma datorată, care au fost recepţionate de acesta.
7. Având în vedere faptul că demersurile de soluţionare pe cale amiabilă s-au dovedit nereuşite, reclamanta a fost nevoit să se adreseze instanţei de judecată.
8. În temeiul celor expuse, reclamanta solicită încasarea din contul pârâteiSRL „Excaviaz-Com" în beneficiul SRL „Adna-Plus", a următoarelor sume: 79.000,00 lei cu titlu de datorie principală; 99.224,00 lei cu titlu de penalitate; 5.347,00 lei cu titlu de taxă de stat achitată la înaintarea acţiunii; 30.000,00 lei cu titlu de onorariu pentru asistenţă juridică.

9. În drept, îşi întemeiază pretenţiile pe dispoziţiile art.art.9 alin.(1); 10 alin.(1); 775 alin.(1); 776; 858 alin.(1), (2); 901 alin.(5); 925 alin.(3); 942 alin.(4); 947 Cod civil.

Poziţia instanţei de fond:

10. Prin hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 ianuarie 2024, s-a admis parţial cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Adna-Plus". S-a încasat din contul SRL „Excaviaz-Com" în beneficiul SRL „AdnaPlus" suma de 79.000,00 lei cu titlu de datorie; suma de 99.224,00 lei cu titlu de penalitatea calculată pentru perioada 28.10.2021 – 17.07.2023; suma de 5.347,00 lei cu titlu de taxa de stat achitată la depunerea acţiunii; suma de 12.000,00 lei cu titlu de asistenţă juridică. În rest, suma excedentă a cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantei:

11. La 16 februarie 2024, SRL „Excaviaz-Com" a depus cerere de apel nemotivată, ulterior 29 octombrie apel motivat împotriva hotărârii din Judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 ianuarie 2024, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanţe şi emiterea unei noi hotărâri de respingere a acţiunii.

Argumentele părţilor:

12. În susţinerea apelului, cu titlu preliminar, menţionează că, contractul de vânzare-cumpărare în rate ***** din 30.06.2021, încheiat între SRL „Adna-Plus" şi SRL „Excaviaz-Com", este semnat din partea cumpărătorului de către administratorul Baidan Vitalie. Totuși, potrivit portofoliului companiei anexat la cererea de chemare în judecată, rezultă că administratorul SRL „Excaviaz-Com" este Balanici Octavian, astfel, că Baidan Vitalie nu avea împuterniciri legale pentru a semna contractul menţionat.

13. De asemenea, din somaţiile anexate la cererea de chemare în judecată rezultă că acestea au fost adresate lui Balanici Octavian, directorul SRL „Excaviaz-Com" şi nu lui Baidan Vitalie. Totodată, somaţiile nu au fost recepţionate de către administratorul pârâtei, Balanici Octavian, întrucât pe avizul de recepţie lipseşte semnătura acestuia, ceea ce demonstrează că administratorul nu a fost înştiinţat în mod corespunzător despre soluţionarea neînţelegerilor pe cale amiabilă şi extrajudiciară, care ar fi putut evita generarea de cheltuieli suplimentare din partea pârâtei.

14. În continuare menţionează că, intimata nu a exercitat obligaţia de a proba, prin probe veridice şi suficiente, neachitarea datoriei contractuale în sumă de 79.000,00 lei. În sprijinul cererii de chemare în judecată, intimata a anexat factura fiscală seria *****din data de *****, privind suma de 228.800,00 lei, deşi în cuprinsul cererii de chemare în judecatăse invocă că SRL „Adna-Plus" a livrat mărfurile în valoare de 79.000,00 lei la aceeaşi dată.

15. De asemenea, la cerere a fost anexată copia foii de parcurs seria *****, eliberată şoferului Scorpan Ion, pentru autocamionul Volvo Thomson nr.*****, cu indicarea sarcinii şoferului – Vatra-prin Republica Moldova – Vatra. Acest înscris nu atestă faptul că apelantei SRL „Excaviaz-Com" i-ar fi fost livrată motorina, nici în cantitate de 300 litri, şi nici în valoare de 79.000,00 lei, conform celor invocate în cererea de chemare în judecată. În plus, şoferul Scorpan Ion nu este şi nu a fost, angajatul SRL „Excaviaz-Com", iar autocamionul Volvo Thomson nr.***** nu îi aparţine acesteia.

16. Menţionează că, actul de verificare a decontărilor pentru perioada 01.01.2021–17.07.2023, întocmit unilateral de către SRL „Adna-Plus", nu este semnat de SRL „Excaviaz-

Com", ceea ce relevă faptul că actul nu i-a fost prezentat spre semnare, iar datoria în sumă de 79.000,00 lei nu este confirmată de aceasta.

17. Consideră neîntemeiată concluzia instanţei de fond potrivit căreia apelanta ar fi confirmat existenţa datoriei în sumă de 79.000,00 lei prin răspunsul la somaţie. În răspunsul dat de SRL „Excaviaz-Com" la somaţia din 02.11.2022, aceasta a solicitat prezentarea facturii care să ateste livrarea mărfii în valoare de 79.000,00 lei şi a indicat că va achita restanţa până la data de 20.11.2022 numai după prezentarea actelor confirmative. Prin urmare, acest răspuns nu poate fi interpretat ca o recunoaştere a datoriei de către apelantă, mai ales că SRL „Adna-Plus" nu a prezentat nicio dovadă a livrării mărfii în valoarea invocată.

18. Astfel, în conformitate cu art. 118 alin.(1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte este obligată să dovedească circumstanţele invocate ca temei al pretenţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

19. Astfel, apelanta consideră că actele anexate de intimata SRL „Adna-Plus" la cererea de chemare în judecată nu dovedesc existenţa datoriei în sumă de 79.000,00 lei, nici efectuarea livrării mărfii, întrucât intimata ar fi trebuit să prezinte un act de primire-predare şi factura de transport a mărfii.

20. În această ordine de idei, având în vedere că intimata nu a probat, prin dovezi veridice, pertinente şi concludente, încălcarea dreptului său, pentru protecţia căruia s-a adresat instanţei, instanţa de fond a procedat eronat atunci când a dispus încasarea din contul apelantei SRL „Excaviaz-Com" a penalităţii în sumă de 99.224,00 lei, deoarece SRL „Adna-Plus" nu a demonstrat existenţa datoriei şi implicit, încălcarea drepturilor sale pentru care SRL „Excaviaz-Com" ar fi trebuit sancţionată prin plata penalităţii.

21. Menţionează că, penalitatea reprezintă un mijloc de reparare a prejudiciului cauzat intimatei prin neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligaţiilor de către apelantă, fapt care nu a fost probat de intimată. Mai mult, suma penalităţii stabilită de instanţa de fond depăşeşte semnificativ valoarea datoriei pretinse.

22. Referitor la soluţia instanţei de fond privind încasarea din contul SRL „Excaviaz-Com" a sumei de 12.000,00 lei cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică în folosul SRL „Adna-Plus", consideră că această sumă este excesivă, nefiind prezentată o listă detaliată a acţiunilor avocatului Cocoş Mariana, precum şi nefiind probat aportul şi timpul efectiv alocat de către avocat pentru îndeplinirea acestor acţiuni. Aceasta mai ales că cauza s-a examinat într-o singură şedinţă, iar la şedinţa din data de 17.01.2024 a participat şi avocatul Pînzaru Dorian, ceea ce nu denotă o complexitate suplimentară a cauzei, dificultatea întrebărilor juridice ridicate, aportul efectiv al avocatului la soluţionarea cauzei sau necesitatea unor aptitudini speciale (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea aprofundată a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine sau utilizarea unor procedee specifice de comunicare cu clienţi).

23. În acest context, atrage atenţia instanţei de apel că toate somaţiile (nr. 301 din 10.10.2022, nr. 323 din 27.10.2022, nr. 350 din 10.11.2022, nr. 76 din 13.03.2023) anexate la cererea de chemare în judecată au fost întocmite şi semnate de administratorul intimatei, Ghenadie Medviţchi, şi nu de avocata Mariana Cocoş. Calculul penalităţii în sumă de 99.224,00 lei, anexat la cerere, a fost efectuat de către ProLex, iar copiile actelor anexate nu au fost certificate ca fiind conforme cu originalul.

24. Aceste aspecte indică faptul că cererea de chemare în judecată are un caracter obişnuit, fără elemente de complexitate deosebită. În plus, cerinţa privind aplicarea

măsurilor de asigurare a acţiunii este inserată în cuprinsul cererii de chemare în judecată, nefiind formulată şi depusă o cerere separată de asigurare a acţiunii, cu indicarea cadrului legal aplicabil.

25. Din copia mandatului avocaţial anexat la cererea de chemare în judecată nr. *****din 03.07.2023 rezultă că avocatul Mariana Cocoş acordă asistenţă juridică SRL „Adna-Plus" în temeiul contractului nr.09 din 01.07.2022. Această circumstanţă relevă faptul că avocatul Mariana Cocoş, pe parcursul a şase luni ale anului 2022, a acordat asistenţă juridică doar pentru 9 clienţi, inclusiv pentru intimată, ceea ce corespunde aproximativ unui contract pe lună. În aceste condiţii, nu se poate justifica aportul avocatului în sumă de 30.000,00 lei, având în vedere că acesta a întocmit doar cererea de chemare în judecată, a anexat câteva acte şi a participat la o singură şedinţă de judecată.

26. În sprijinul comparaţiei, potrivit Regulamentului privind modul de remunerare a avocaţilor pentru acordarea asistenţei juridice calificate garantate de stat, aprobat prin Hotărârea CNAJGS nr.18/2024, pct.3 alin.(1) şi (4), remunerarea avocaţilor care acordă asistenţa juridică garantată de stat se calculează în unităţi convenţionale egale cu 50,00 lei, astfel: pentru întocmirea şi depunerea cererii de chemare în judecată se achită 10 u.c., iar pentru participarea la şedinţă – 5 u.c. pentru fiecare şedinţă.

27. Apelanta mai consideră că, la cererea de chemare în judecată nu a fost anexată lista detaliată a actelor şi acţiunilor efectuate de avocat, precum şi timpul efectiv aferent acestora (cu tariful şi orarul). De asemenea, emiterea facturilor fiscale privind acordarea serviciilor presupune, în mod obligatoriu, anexarea unui act de primire-predare a serviciilor, cu indicarea listei serviciilor şi costului aferent, ceea ce nu a fost realizat de avocata Mariana Cocoş. Totodată, nu a fost prezentată nici lista acţiunilor întreprinse de avocat în cadrul procesului intentat, nefiind astfel dovedit aportul şi timpul efectiv alocat de avocat pentru realizarea acestora.

28. Apelanta SRL „Excaviaz-Com" subliniază că exemplarul 1 al facturii seria WH nr.6179694 din 06.07.2023, emisă de C.A. Mariana Cocoş în favoarea SRL „Adna-Plus", în sumă de 30.000,00 lei, este un act financiar care atestă transportarea mărfurilor, nu acordarea asistenţei juridice. În plus, intimata trebuia să anexeze la dosarul cauzei al doilea exemplar al facturii, destinat beneficiarului SRL „Adna-Plus", întrucât cheltuiala a fost suportată de intimată, nu de C.A. Mariana Cocoş. Prin cererea de chemare în judecată se solicită restituirea cheltuielilor de judecată ale cauzei, iar hotărârea instanţei de fond a dispus restituirea acestor cheltuieli intimatei SRL „Adna-Plus".

29. Totodată, suma de 30.000,00 lei este declarativă, întrucât la cererea de chemare în judecată nu a fost anexată nicio dovadă a achitării acestei sume avocatului Mariana Cocoş. Ar fi fost necesară prezentarea unui ordin de plată în sumă de 30.000,00 lei, care să confirme transferul sumei de pe contul de decontare al SRL „Adna-Plus" pe contul C.A. Mariana Cocoş. La materialele cauzei nu există niciun bon de plată sau înscris care să confirme achitarea sumei de 30.000,00 lei în numerar.

30. În aceste condiţii, apelanta consideră că SRL „Adna-Plus" a urmărit scopul de a induce în eroare instanţa de judecată şi de a obţine nejustificat suma de 30.000,00 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistenţa juridică.

31. Astfel, hotărârea instanţei de fond, prin acceptarea parţială a cererii de chemare în judecată privind încasarea datoriei contractuale, penalităţii, taxei de stat şi a cheltuielilor de asistenţă juridică din contul SRL „Excaviaz-Com", este considerată ilegală şi neîntemeiată, fiind pronunţată cu încălcarea normelor de drept procesual şi material, fără a

fi elucidate pe deplin circumstanţele cauzei, iar aspectele existente în instanţa de fond nu au fost dovedite cu probe veridice, pertinente şi suficiente.

32. La acest capitol, remarcă că, instanţa de apel nu este în drept de a admite derogări de la prevederile legii şi de a acorda facilităţi în detrimentul celorlalţi participanţi ai procesului. Or, principiul preeminenţei dreptului, înserat în preambulul Convenţiei Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în acelaşi timp un important impuls la adoptarea Convenţiei (Golder contra Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30) cît şi parte integrantă a Convenţiei în conformitate cu prevederile art.31 alin.92) al Convenţiei de la Viena cu privire la dreptul tratatelor din 23.35.1969, nu poate fi neglejat la soluţionarea pricinelor civile, potrivit prevederilor art. 12 Cod de procedură civilă.

33. *La 30 ianuarie 2025, SRL „Excaviaz-Com", în persoana reprezentantului, avocat Cocoş Mariana a depus referinţă*, cu solicitarea respingerii apelului ca neîntemeiat şi menţinerea hotărârii instanţei de fond fără modificări.

34. În motivarea referinţei, menţionează că, la materialele cauzei a fost anexat actul de decontări contabile, din care rezultă că, potrivit facturii fiscale nr. *****din *****, SRL „Adna-Plus" a livrat mărfuri în valoare totală de 228.800,00 lei, iar la data de 08.11.2021 SRL „Excaviaz-Com" a efectuat un transfer în sumă de 149.800,00 lei, rezultând o diferenţă neachitată de 79.000,00 lei (228.800,00 lei – 149.800,00 lei = 79.000,00 lei).

35. De asemenea, instanţa de fond a reţinut în mod expres că, prin scrisoarea adresată intimatei la data de 10.11.2022, apelanta SRL „Excaviaz-Com" şi-a asumat obligaţia de achitare a datoriei până la data de 20.11.2022.

36. Totodată, din conversaţiile purtate între avocat şi administratorul apelantei rezultă că acesta a recunoscut existenţa datoriei şi mai mult, a solicitat încheierea unei tranzacţii de împăcare, care însă nu a fost semnată din motive necunoscute.

37. În ceea ce priveşte încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică în sumă de 12.000,00 lei, pe care apelanta le consideră excesive, afirmă că avocatul Mariana Cocoş, începând cu data de 10.10.2022 şi până în prezent, a efectuat toate acţiunile procedurale necesare şi a purtat toate discuţiile cu apelanta.

38. De asemenea, la materialele cauzei se regăseşte factura fiscală care confirmă transferul onorariului aferent serviciilor de asistenţă juridică, achitat de SRL „Adna-Plus" în legătură cu litigiul împotriva SRL „Excaviaz-Com".

Declaraţiile părţilor în şedinţa de judecată:

39. Reprezentantul apelantei SRL „Excaviaz-Com", în persoana avocatului, Balanici Marina, a pledat pentru admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 ianuarie 2024 şi pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată, întrucât existenţa restanţei nu a fost dovedită de către intimată. Simpla anexare a facturii la dosar nu confirmă livrarea efectivă a mărfii. De asemenea, reprezentantul apelantei a susţinut că, penalitatea calculată pentru suma de 79.000,00 lei este excesivă, la fel, ca şi cheltuielile de asistenţă juridică solicitate.

40. Pe de altă parte, reprezentantul intimatei SRL „Adna-Plus", în persoana avocatului Pînzaru Dorin, a pledat pentru respingerea apelului, ca neîntemeiat, menţionând că instanţa de fond a examinat în mod minuţios toate probele administrate în cauză. Între părţi a fost încheiat un contract valabil, în temeiul căruia marfa a fost livrată integral, însă o

partea din aceasta nu a fost achitată. Au fost expediate notificări şi purtate discuţii referitoare la datoria existentă, însă pârâta/apelanta nu a dat curs acestor demersuri. La materialele cauzei au fost anexate actele de verificare contabilă, care stabilesc în mod clar livrările efectuate şi plăţile realizate. În actul de verificare sunt menţionate toate operaţiunile derulate între întreprinderi privind livrarea mărfii şi efectuarea plăţilor. Dacă partea adversă ar fi avut obiecţii referitoare la neefectuarea livrărilor, aceasta ar fi trebuit să notifice reclamanta/intimata încă din faza prealabilă a procedurii. În ceea ce priveşte penalitatea, aceasta este prevăzută în contract într-un cuantum redus, de 0,2%, şi reprezintă un drept legal al reclamantei/intimatei, justificat prin neexecutarea obligaţiilor de către apelantă pe o perioadă îndelungată.

Aprecierea instanţei de apel:

41. Analizând argumentele apelului prin prisma actelor şi circumstanţelor cauzei, raportate la dispoziţiile legale incidente speţei, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord, consideră apelul întemeiat şi care urmează a fi admis, din următoarele motive:

42. Potrivit art.385 alin.(1) lit.b) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să modifice hotărârea primei instanţe.

43. Potrivit art.373 alin.(1) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

44. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

45. Colegiul Civil reţine că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

46. Din probatoriul administrat în speţă Colegiul a stabilit, că la 19 iulie 2023 SRL „Adna-Plus” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, solicitând încasarea de la SRL „Excaviaz-Com” a sumei datorate în cuantum de 79.000,00 lei, precum şi a penalităţilor aferente, calculate în sumă de 99.224,00 lei pentru perioada 28.10.2021–17.07.2023; cheltuieli de judecată, compuse din: taxa de stat în mărime de 5.347,00 lei şi cheltuielile de asistenţă juridică în mărime de 30.000,00 lei.

47. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond prima instanţă a ajuns la concluzia temeiniciei parţiale a acţiunii, încasând de la SRL „Excaviaz-Com” în beneficiul SRL „Adna-Plus” suma de 79.000,00 lei cu titlu de datorie; suma de 99.224,00 lei cu titlu de penalitate, calculată pentru perioada 28.10.2021 – 17.07.2023; suma de 5.347,00 lei cu titlu de taxa de stat achitată la depunerea acţiunii; suma de 12.000,00 lei cu titlu de asistenţă juridică. În

rest, suma excedentă a cheltuielilor pentru acordarea asistenţei juridice, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

48. În susţinerea poziţiei sale instanţa de fond a reţinut, că pârâta nu şi-a onorat obligaţiunile de plată, formând o datorie în mărime de 79.000,00 lei, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare ***** din 03 iunie 2021, la fel, ne achitând în termen datoria, fiind obligată la plata unei penalităţi în mărime de 99.224,00 pentru perioada 28.10.2021-17.07.2023 lei.

49. Verificând legalitatea actului de dispoziţie contestat, prin prisma argumentelor invocate şi a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material şi procedural aplicabile la soluţionarea speţei date, Colegiul consideră că concluziile primei instanţe, privind încasarea datoriei în mărime de 79.000,00 lei de la SRL „Excaviaz-Com” în beneficiul SRL „AdnaPlus” este una corect reieşind din cele ce urmează.

50. Conform art.9 alin.(1) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Aliniatul (2) lit.a) al aceluiaşi articol prevede că, drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

51. Potrivit art.10 alin.(1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.

52. Conform prevederilor art.15 alin.(1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

53. Totodată în baza art.774 alin.(1) Codul civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

54. În continuare, art.775 alin.(1) Codul civil, prevede că, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă şi diligenţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.

55. De asemenea art.858 alin.(1) Codul civil, stabileşte că, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. (2) Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

56. În cazul în care debitorul nu îşi execută obligaţia, art.901 alin.(1) lit.a) Cod civil conferă creditorului dreptul de a solicita, în condiţiile legii şi, după caz, ale contractului, executarea silită a obligaţiei.

57. Conform art.992 alin.(1) Codul civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

58. Iar, prevederile art.993 alin.(2) Codul civil, stabileşte că, părţile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispoziţiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conţinutul lor.

59. În corespundere cu prevederile art.1108 alin.(1) Cod civil, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părţi (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul şi să plătească preţul convenit.

60. Contractul de vânzare-cumpărare este sinalagmatic, ce denotă faptul că odată încheiat acesta dă naştere la obligaţii reciproce şi interdependente pentru ambele părţi

contractante, fiecare obligaţie a uneia din părţi avându-şi cauza juridică în obligaţia juridică a celeilalte părţi. Vânzătorul se obligă să predea un bun cumpărătorului transmiţându-i dreptul de proprietate asupra acestuia, iar cumpărătorul se obligă în schimb să plătească vânzătorului preţul convenit şi să preia bunul.

61. Din suportul probator prezent la materialele cauzei Colegiul civil a reţinut că, la 03 iunie 2021, între SRL „Adna-Pus", în calitate de vânzător şi SRL „Excaviaz-Com", în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare în rate nr.*****, având ca obiect comercializarea produselor petroliere (f.d.15-16).

62. Totodată, s-a constatat că reclamanta a livrat pârâtei produse petroliere (motorină) conform facturii fiscale nr.*****din 27 octombrie 2021, în valoare totală de 228.800,00 lei (f.d.17).

63. Conform actului de verificare reciprocă anexat la dosar, rezultă că SRL „Excaviaz-Com" a efectuat plăţi parţiale către contul SRL „Adna-Pus", în sumă de 149.800,00 lei, rămânând astfel o restanţă neachitată în valoare de 79.000,00 lei pentru produsele livrate (f.d.14).

64. Raportând la circumstanţele cauzei prevederile legale incidente şi materialul probator, Colegiul civil constată că instanţa de fond a apreciat în mod corect şi temeinic pretenţia pecuniară formulată de reclamanta/intimata SRL „Adna-Plus", dispunând încasarea de la SRL „Excaviaz-Com" în beneficiul SRL „Adna-Plus", a sumei de 79.000,00 lei, reprezentând diferenţa neachitată din contractul de vânzare-cumpărare ***** din 03 iunie 2021, conform facturii fiscale nr.*****din 27 octombrie 2021 şi actul de verificare anexat la dosar.

65. În acest context, actul de verificare a decontărilor contabile confirmă că, potrivit facturii fiscale nr.*****din 27 octombrie 2021, SRL „Adna-Plus" a livrat produse petroliere către SRL „Excaviaz-Com" în valoare de 228.800,00 lei, iar din extrasele de cont reiese că, la data de 08 noiembrie 2021, cumpărătorul a efectuat o plată parţială în sumă de 149.800,00 lei. Din corelarea acestor înscrisuri rezultă o diferenţă clară de 79.000,00 lei.

66. Deşi apelanta/pârâtă a invocat această probă drept inadmisibilă, care nu confirmă suma creanţei, ultima, fiind persoana juridică, obligată să ţină contabilitate, nu a prezentat contraprobă şi anume, extrase din cont, facturi fie dispoziţii de plată care ar proba achitarea integrală a sumelor datorate fie nelivrarea bunurilor conform facturii fiscale anexate la dosar.

67. Prin urmare, Colegiul civil apreciază că soluţia primei instanţe de a admite acţiunea şi de a dispune încasarea sumei de 79.000,00 lei este legală şi întemeiată, întrucât se bazează pe probe concludente şi pertinente, care reflectă diferenţa neachitată dintre valoarea totală a livrărilor şi plăţile efectuate.

68. Analizând susţinerile apelantei privind lipsa împuternicirii administratorului Baidan Vitalie la semnarea contractului de vânzare-cumpărare, Colegiul constată că acest argument nu este de natură să afecteze valabilitatea raportului contractual. Aceasta deoarece, potrivit actelor depuse la dosar, SRL „Excaviaz-Com" a executat parţial obligaţia de plată, efectuând transferuri bancare către SRL „Adna-Plus", fapt care demonstrează recunoaşterea efectivă a contractului de către societate.

69. În continuarea celor expuse, Colegiul reţine că atât contractul de vânzare-cumpărare *****, cât şi factura fiscală nr.*****din *****, în temeiul cărora a luat naştere creanţa, au fost semnate de reprezentantul SRL „Excaviaz-Com". Prin urmare, vânzătorul

nu era ţinut să verifice împuternicirile interne ale persoanei semnatare, întrucât aceasta a acţionat în numele şi pentru societatea cumpărătoare.

70. Totodată, aplicarea girului SRL „Excaviaz-Com" pe contract şi pe factură confirmă, o dată în plus, că persoana care a recepţionat produsele a acţionat ca reprezentant al cumpărătorului, fiind în posesia ştampilei societăţii. Astfel, prin semnarea şi aplicarea girului, SRL „Excaviaz-Com" a confirmat livrarea bunurilor şi existenţa obligaţiei de plată, consolidând valabilitatea raportului contractual.

71. În ceea ce priveşte susţinerile referitoare la somaţiile adresate lui Balanici Octavian, instanţa reţine că apelanta a fost informată efectiv asupra existenţei datoriei prin corespondenţa transmisă şi recepţionată, fapt dovedit de avizele de recepţie (f.d. 22, 26, 29). Eventualele vicii de formă privind recepţia somaţiilor nu exonerează apelanta de obligaţia de plată a sumei restante, precum şi a penalităţilor aferente.

72. În continuare, cu privire la argumentele referitoare la foaia de parcurs şi presupunerea că, şoferul Scorpan Ion nu este şi nu a fost, angajatul SRL „Excaviaz-Com", iar autocamionul Volvo Thomson nr.***** nu îi aparţine acesteia, Colegiul constată că aceste împrejurări nu infirmă livrarea produselor către SRL „Excaviaz-Com", societate care a recunoscut parţial datoria prin efectuarea plăţii de 149.800,00 lei.

73. De asemenea, actul de verificare a decontărilor, chiar dacă nu a fost semnat de apelantă, constituie un înscris justificativ care coroborează plăţile efectuate şi diferenţa neachitată. Prin urmare, neprezentarea acestui act spre semnare de către intimată nu poate fi invocată pentru a contesta datoria, întrucât obligaţia de plată derivă direct din contractul de vânzare-cumpărare şi din factura fiscală aferentă.

74. Referitor la presupusa lipsă a probelor privind neachitarea datoriei, Colegiul reţine că factura fiscală nr. *****din *****, în sumă de 228.800,00 lei, coroborată cu actul de decontări şi extrasele de cont, constituie probă suficientă a livrării mărfurilor şi a plăţilor efectuate parţial, evidenţiind diferenţa neachitată de 79.000,00 lei. Argumentul apelantei că valoarea menţionată în cererea de chemare în judecată nu corespunde cu factura nu afectează certitudinea creanţei, întrucât diferenţa rezultă din plăţi parţiale efectuate de partea pârâtă/apelantă.

75. În continuare, cu referire la cererea reclamantei/intimatei SRL „Adna-Plus" privind încasarea penalităţii în mărime de 99.224,00 lei, Colegiu civil reţine următoarele:

76. Conform art.942 alin.(4) Cod civil, în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispoziţiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întîrziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobînda deîntîrziere.

77. Potrivit art.947 alin.(1) Cod civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate).

78. Conform art.948 Cod civil, clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, clauza penală este întocmită în scris, sub sancţiunea nulităţii absolute.

79. În sensul legal menţionat, clauza penală reprezintă o stipulaţie (prevedere contractuală), prin care părţile stabilesc de comun acord, anticipat şi prin apreciere cuantumul despăgubirilor ce vor fi datorate de partea în culpă, în cazul neîndeplinirii ori

îndeplinirii necorespunzătoare a obligaţiilor asumate. Prin urmare, acest mijloc de garantare a executării obligaţiilor prezintă pentru creditor avantajul că acesta nu mai trebuie să dovedească existenţa şi cuantumul prejudiciului, în cazul în care debitorul nu-şi execută obligaţiile conform prevederilor contractuale.

80. Colegiul civil reține, că în capitolul V al Contractului de vânzare-cumpărare ***** din 03 iunie 2021 s-a negociat răspunderea părţilor în cazul încălcării de către aceştia a termenelor prevăzute în contract. Aşa dar, potrivit pct.6.1. – pentru neexecutarea şi/sau executarea necorespunzătoare a obligaţiunilor conform prezentului contract, părţile poartă răspundere în conformitate cu prevederile prezentului Contract şi cu legislaţia Republicii Moldova. Partea contractantă ale cărei interese patrimoniale au fost încălcate ca urmare a neexecutării şi/sau executării necorespunzătoare a obligaţiunilor conform prezentului Contract de către cealaltă Parte, este în drept să ceară despăgubire completă pentru pierderile care i-au fost cauzate.

81. Iar conform pct.6.3 din Contract, în cazul în care Cumpărătorul încalcă termenele de achitare stabilite prin prezentul contract, vânzătorul are dreptul să-i impună Cumpărătorului o penalitate în mărime de 0.2% din suma neachitată pentru fiecare zi de întârziere a plăţii.

82. Astfel, în sensul normelor legale şi a celor contractuale, persoana poate fi obligată la plata unei despăgubiri în cazul neîndeplinirii, ori îndeplinirii necorespunzătoare a obligaţiilor asumate.

83. În speţă, ţinând cont de faptul că pârâta/apelanta nu a restituit în termen datoria în baza contractului de vânzare-cumpărare ***** din 03 iunie 2021, instanţa de fond just a reţinut că SRL „Excaviaz-Com” urmează să achite şi penalitatea în baza contractului nominalizat, însă la acest capitol instanţa de fond în mod eronat a apreciat mărimea penalităţii dispuse spre încasare în cuantum de 99.224,00 lei.

84. În acest sens, potrivit art.953 Cod civil, în cazuri excepţionale, luându-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari. La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.

85. Reiterând normele de drept citate supra rezultă că, în cazul unei clauze penale disproporţionate, prevăzute în eventualitatea neîndeplinirii obligaţiilor de către consumator, sarcina de a acţiona în consecinţă, potrivit dreptului naţional, astfel, încât clauza penală să nu fie opozabilă consumatorului în discuţie, revine instanţei naţionale. Prin urmare, instanţa de judecată se poate sesiza, din oficiu, cu privire la disproporţia vădită a penalităţii.

86. Astfel, în cazul în care clauza penală este disproporţionat de mare şi depăşeşte suma datoriei de bază, instanţa poate dispune reducerea clauzei penale.

87. Coraborând prevederile art.953 Cod civil la prevederile art.947 Cod civil, Colegiul Civil notează că, în contextul unor relaţii contractuale, prin stabilirea clauzei penale părţile contractante evaluează anticipat prejudicial care eventual ar fi suportat de către creditor în cazul neexecutării sau executării necorespunzătoare a obligaţiilor de către debitor. Deci, rolul clauzei penale este de a compensa eventuale prejudicii real suportate de către creditor şi nicidecum de a obţine careva avantaje contractuale faţă de debitor.

88. Revenind la circumstanţele litigiului, Colegiul Civil reiterează că solicitarea reclamantei/intimatei SRL „Adna-Plus” de a percepe penalitatea în mărime de 99.224,00 lei din contul pârâtei/apelantei SRL „Excaviaz-Com” este în mod vădit excesivă.

89. Prin urmare, ţinând cont de faptul neexecutării de către pârâta/apelanta SRL „Excaviaz-Com” a obligaţiilor de plată a datoriei în termenul stabilit prin contractul de vânzare-cumpărare ***** din 03 iunie 2021, fapt ce generează prejudicierea drepturilor şi intereselor legitime ale reclamantei/intimatei SRL „Adna-Plus”, prin excluderea unei sume băneşti din circuitul economic al acestuia, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a micşora suma penalităţii de la 99.224,00 lei la suma de 79.000,00 lei, ca fiind rezonabilă şi proporţională cu drepturile şi interesele ambelor părţi ale litigiului, or, legea nu prevede expres limita de reducere a clauzei penale.

90. În ceea ce priveşte cheltuielile de asistenţă juridică, acestea sunt expres prevăzute de art.90 lit.i) Cod de procedură civilă ca parte componentă a cheltuielilor de judecare a cauzei.

91. În conformitate cu dispoziţiile art.96 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Potrivit alin.(1^1) al aceluiaşi articol, cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

92. Din normele de drept citate supra, rezultă în mod cert că, partea care a avut câştig de cauză este în drept să solicite încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat şi în măsură în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

93. Pentru a fi rambursate cheltuielile de asistenţă juridică potrivit art.96 Cod de procedură civilă, trebuie confirmate că realmente au fost angajate, necesare şi rezonabile ca mărime.

94. Aplicând aceste consideraţii în prezenta cauză, Colegiul civil constată că reclamanta/intimata SRL „Adna-Plus” a solicitat în mod expres compensarea cheltuielilor de asistenţă juridică în cuantum de 30.000,00 lei, sumă care, conform facturi Seria WH nr.6179694 din 06 iulie 2023 (f.d.53), a fost achitată către Cabinetul Avocatului „Mariana Cocoş”.

95. Totodată, în susţinerea acestei pretenţii, la dosar se regăseşte mandatul avocatului Mariana Cocoş, seria MA nr.*****din 03 iulie 2023, emis în temeiul Contractului de asistenţă juridică nr.9 din 01 iulie 2022 (f.d.5). Prin urmare, rezultă că serviciile juridice au fost efectiv prestate în baza unui raport contractual valabil încheiat între client şi avocat, iar cheltuiala aferentă a fost dovedită prin documente justificative conforme cerinţelor legale.

96. Instanţa de fond, analizând complexitatea cauzei, durata procesului, volumul de activitate desfăşurat de avocat şi participarea acesteia la o singură şedinţă de judecată, a apreciat în mod justificat, că suma de 12.000,00 lei reprezintă un cuantum rezonabil al cheltuielilor de asistenţă juridică ce se impune a fi compensate din contul pârâtei/apelantei SRL „Excaviaz-Com”.

97. Cu toate acestea, Colegiul civil, examinând în ansamblu actele dosarului şi circumstanţele concrete ale litigiului, reţine că natura comercială a cauzei, durata redusă a procedurii şi lipsa unei complexităţi juridice deosebite nu justifică menţinerea cuantumului

stabilit de prima instanţă. Astfel, în raport cu activitatea efectiv prestată şi cu importanţa limitată a intervenţiilor procesuale ale apărătorului, suma de 12.000,00 lei apare ca disproporţionată faţă de criteriile de echitate şi proporţionalitate prevăzute de lege.

98. În consecinţă, în aplicarea principiului rezonabilităţii consacrat de art.96 alin.(1) Cod de procedură civilă, potrivit căruia partea căzută în pretenţii poate fi obligată la plata doar a cheltuielilor de judecată justificate şi proporţionale cu miza şi complexitatea cauzei, Colegiul va reduce cuantumul cheltuielilor de asistenţă juridică la suma de 8.000,00 lei. Această sumă reflectă în mod echitabil efortul depus de avocat, natura litigiului şi criteriile obiective de proporţionalitate între valoarea pretenţiilor, durata procedurii şi activitatea profesională efectivă desfăşurată în cauză.

99. În ceea ce priveşte invocare intimatei/apelantei privind pretinsa necesitatea anexării unui act de primire-predare a serviciilor sau a unei liste detaliate a activităţilor avocatului, Colegiul reţine că legislaţia procesuală nu condiţionează compensarea cheltuielilor de judecată de prezentarea unei astfel de liste. Dimpotrivă, conform art.94 şi art.96 alin.(1) Cod de procedură civilă, partea interesată este obligată să prezinte dovada achitării cheltuielilor de asistenţă juridică. Iar în lipsa indicării timpului alocat sau a modului concret de desfăşurare a activităţilor avocatului, instanţa va da aprecierea acestora reieşind din datele obiective ale cauzei, ce ţin de natura litigiului şi criteriile de proporţionalitate, enunţate supra.

100. Totodată, critica apelantei privind lipsa dovezii achitării efective a sumei de 30.000,00 lei nu poate fi acceptată, întrucât la dosar a fost anexată factura fiscală menţionată, care, constituie un mijloc de probă suficient pentru a atesta existenţa obligaţiei de plată şi efectuarea acesteia. De altfel, Colegiul civil reţine că, plata a fost efectuată conform datelor facturii, iar lipsa unui ordin de plată distinct nu infirmă realitatea tranzacţiei.

101. Astfel, reieşind din faptul că de către instanţa de apel a fost micşorat cuantumul penalităţii, încasat prin hotărârea instanţei de fond, Colegiul civil va modifica şi suma încasată cu titlu de taxă de stat de la 5.347,00 lei la 5.289,97 lei.

102. În conformitate cu art.385 lit.b) CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord, -

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de SRL „Excaviaz-Com”.

Se modifică hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 ianuarie 2024, prin micşorarea sumelor dispuse spre încasare de la SRL „Excaviaz-Com”, c/f *****, în beneficiul SRL „Adna-Plus”, c/f ***** cu titlu de penalitate de la 99.224,00 (nouăzeci nouă mii două sute douăzeci şi patru, 00) lei la 79.000,00 (şaptezeci şi nouă mii, 00) lei; cu titlu de taxa de stat achitată la depunerea acţiunii de la 5.347,00 lei (cinci mii trei sute patruzeci şi şapte, 00) lei la 5.289,97 (cinci mii două sute optzeci şi nouă, 97) lei şi cu titlu de cheltuieli de asistenţă juridică de la 12.000,00 (douăsprezece mii, 00) lei la 8.000,00 (opt mii, 00) lei.

În rest, hotărârea judecătoriei Orhei, sediul Central din 17 ianuarie 2024, se menţine.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei, judecător	Stanislav Grosu
Judecători	Alina Țihonschi
	Radu Holban